

We zijn door symbolen omgeven

Van de redactie

“We zijn door symbolen omgeven, zolang we ze willen zien en ze kunnen begrijpen,” schrijft Virginia Pinto Masis in haar beschouwing in dit nummer van het Bussums Historisch Tijdschrift over de vormtaal van de Wilhelminafontein. Symbolen zijn tekens. Dat wil zeggen dat ze meer te zeggen hebben dan je op het eerste gezicht ziet. De boekweitkorrels in het gemeentewapen van Bussum verwijzen naar de boekweitteelt in onze streken in de achttiende en de negentiende eeuw en indirect ook naar de bijenteelt en de schaapskuddes, die er verband mee hielden.

De leeuwen op de wapens van de Oranjes, die de Wilhelminafontein sieren, staan voor kracht en strijdvaardigheid. Die wapens verwijzen op hun beurt naar de mannen en de vrouw die de Oranjedynastie vormden en die de spil waren in het ontstaan van een nationaal zelfbewustzijn in ons land. Veel bescheidener verwijzen de gevelstenen op Bussumse huizen en villa's naar het landschap dat daar vroeger te zien was, naar de handel waarmee de eigenaar rijk was geworden of naar de nering die in het betreffende pand werd gedreven. Of gewoon naar het huiselijk geluk waar men binnen de muren van het huis op hoopte. Inderdaad, we zijn door symbolen omgeven. Meestal lopen we eraan voorbij, ook al doordat symbolen in de loop van de tijd soms hun betekenis verliezen en door ons niet meer 'geduid' kunnen worden. Toch zijn symbolen bij uitstek geschikt om ons historisch bewustzijn wakker te schudden, juist omdat ze vaak zo onnadrukkelijk onze leefomgeving opluisteren. Daarvoor is het dan wel nodig even aandachtiger te

kijken dan we doorgaans geneigd zijn te doen; of bij de hand genomen te worden door een verteller, vertaler of tolk, die ons uitlegt wat we eigenlijk zien. In deze aflevering van het Bussums Historisch Tijdschrift nemen we u opnieuw mee op ontdekkingsreis in uw eigen gemeente. Hoofdelementen zijn het prachtige gebrandschilderde raam met gemeentewapen en provinciewapens in station Naarden-Bussum; de zojuist opgeknaptte fontein op het Wilhelminaplantsoen; en de gevelstenen (en andere gevelversieringen) die in Bussum te vinden zijn. Deze elementen

staan ook centraal in het programma dat de Historische Kring Bussum u aanbiedt ter gelegenheid van de Open Monumentendagen 2016 op 10 en 11 september.

We besteden daarnaast ook aandacht aan symbolen van recenter datum: de vijf

ogen van het kunstwerk Empty Eyes, die nog maar sinds 2003 de blik vangen op de rotonde bij de Vredkerk. Jan-Willem Henfling is op zoek gegaan naar de herkomst van de boekweitkorrels in ons voormalige gemeentewapen en naar het antwoord op de vraag waarom de boekweit nu juist het symbool van onze gemeente (en van Hilversum) is geworden. Ten slotte een artikel over een Bussumse, die bijna aan onze aandacht was ontsnapt, ware het niet dat Kees Henselmans haar aan de hand van een aantal plakboeken in het archief van de Historische Kring Bussum aan de vergetelheid ontrukte. En passant toont hij daarmee overtuigend het belang aan van dat archief, en natuurlijk van de Historische Kring Bussum.

Symbolen zijn bij uitstek geschikt om ons historisch bewustzijn wakker te schudden